

In dit nummer:

[Op koers](#)
[Koers in actie](#)
[Koersconferentie 4 maart 2004](#)

[De koers en hoe het verder gaat](#)
[Uw mening telt](#)
[Koers Primair Onderwijs](#)

Op koers

Dit is het derde nummer van "Koersbericht", de digitale nieuwsbrief over de Koers primair onderwijs van het Ministerie van OCW. De minister wil de scholen in ons land meer vrijheid geven en ruimte bieden voor het maken van eigen keuzes.

De Koers primair onderwijs komt in samenspraak met de praktijk tot stand. Dit traject is in december 2003 gestart en moet uitmonden in een Koersdocument, waarin minister Maria van der Hoeven de richting schetst voor het primair onderwijs voor de komende jaren.

Koersbericht informeert u over de voortgang van de Koers. In dit nummer blikken we terug op de laatste ronde gesprekken met de praktijk. Van de tweede serie gesprekken, die eind januari van start is gegaan, heeft u het verslag van de laatste bijeenkomst, op 17 februari, nog van ons te goed. Deze bijeenkomst stond in het teken van de school als professionele organisatie. Op 4 maart is de [Koersconferentie](#) gehouden, waarin de deelnemers de eerste opbrengsten met elkaar bespraken. Hiervan vindt u een uitgebreid verslag. En natuurlijk informeren we u over het vervolg van de Koers.

Wilt u meer weten over het traject of ook Koersbericht 1 en 2 lezen, kijk dan op www.minocw.nl/koerspo.

[Naar boven](#)

Koers in actie

In de eerste ronde van de Koersgesprekken ging het erom onderwerpen te benoemen die betrokkenen belangrijk vinden voor de toekomst van het primair onderwijs. In de tweede serie gesprekken luidde het motto 'verdieping'. De deelnemers gingen verder aan de slag met de onderwerpen die ze eerder hebben vastgesteld. Dat gebeurde in vier zogeheten **Koersateliers** waarin - voorzover mogelijk - concrete voorstellen werden gedaan. De uitkomsten van drie van deze atelierbijeenkomsten bespraken we in Koersbericht nummer 2. Het vierde gesprek vond plaats op 17 februari jl. op het ministerie van OCW in Den Haag. Hieronder vindt u de belangrijkste uitkomsten van deze bijeenkomst.

De school: een professionele organisatie?! (17 februari)

Over personeelsbeleid en schoolmanagement.

Tijdens het vierde en laatste gesprek uit de tweede ronde gingen aanwezigen met elkaar in gesprek over de kennis en vaardigheden van leraren, schoolleiders en ander onderwijspersoneel. Over de vraag hoe deze mensen met elkaar een professionele onderwijsorganisatie kunnen neerzetten, en - niet onbelangrijk - wat zou de minister van OCW moeten doen (of laten) om teams hierbij te ondersteunen? Rob Kerstens,

directeur-generaal Primair en Voortgezet Onderwijs, trapte de bijeenkomst af. Hij gaf aan veel waarde te hechten aan de met lumpsum ingezette koers, waarin scholen meer ruimte krijgen voor eigen invulling. "Een terugtrekkende overheid, die de professionals in de school de ruimte geeft, is een grote stap voorwaarts in het onderwijs. U kunt veel beter bepalen wat voor uw leerlingen in hun omgeving het beste is dan een centrale overheid."

Aan de hand van stellingen gingen de deelnemers na de inleiding aan de slag in de zogeheten thema-ateliers, met vragen als: hoe kunnen scholen ervoor zorgen dat het niveau van de leraar voldoende is? En hoe kan de leraar zelf zijn deskundigheid op peil houden? De meeste deelnemers vonden dat zowel de school als de leraar een verantwoordelijkheid heeft om de deskundigheid te ontwikkelen. Verder vond men dat de lerarenopleidingen beter aan zouden moeten sluiten bij de praktijk in de scholen: ze zouden meer vraaggericht moeten werken. Opvallend is dat veel scholen werken aan een andere organisatie van het onderwijs, ook door andersoortige functies dan leraren in te zetten. Voor de schoolleider zag men hierbij een cruciale rol weggelegd om richting te geven aan de ontwikkeling van de school.

[Naar boven](#)

Koersconferentie 4 maart 2004

Op donderdagmiddag 4 maart vond de Koersconferentie plaats, een belangrijke mijlpaal in de Koers primair onderwijs. Tijdens deze bijeenkomst in de Oude Raadzaal aan de Javastraat in Den Haag stonden de opbrengsten van alle Koersgesprekken en Koersateliers centraal.

In een vraaggesprek met minister Maria van der Hoeven stond dagvoorzitter Peter van Ingen stil bij de totstandkoming van de Koers primair onderwijs. In hoeverre is deze werkwijze nu heel anders dan de wijze waarop het ministerie tot dusverre te werk ging? Van der Hoeven beklemtoonde dat er inderdaad sprake is van een fundamenteel andere aanpak: "Vroeger was er de neiging om als ministerie een plan te ontwikkelen en dat vervolgens te bespreken met de onderwijsorganisaties. Nu draaien we de zaken om. Uiteraard komt dat plan er, maar we leggen eerst ons oor te luisteren in het veld. En met het veld bedoel ik de organisaties, maar ook en vooral de mensen die dagelijks voor de klas staan. Ja, dat betekent ook voor de mensen van het ministerie een cultuuromslag. Zij moeten wennen aan deze werkwijze."

Vervolgens gingen de deelnemers in kleinere groepen aan de slag met de vier thema's die tijdens de bijeenkomst centraal stonden: vertrouwen, innovatie en kwaliteit, professionaliteit, en de school en haar maatschappelijke omgeving. De deelnemers werd gevraagd hun mening te geven over de opbrengsten. Met stickers 'ga rechtdoor' (oftewel: ik ben het ermee eens), 'doodlopende weg' (niet doen, geen goed idee) en 'sla rechtsaf' (ja, maar ...) gaven de deelnemers aan welke 'richting' het ministerie volgens hen moet inslaan. Over het algemeen kan gezegd worden dat de deelnemers positief waren over de inzet om de verantwoordelijkheid meer bij de scholen neer te leggen. Ten slotte werd de deelnemers gevraagd wat ze van het Koersproces vonden. Ook hierover waren de geluiden positief. De deelnemers hebben de de open, interactieve werkwijze zeer op prijs gesteld.

Kanskaarten

Na afloop van de themasessies keek Rob Kerstens, directeur-generaal Primair en Voortgezet Onderwijs van het ministerie, met Peter van Ingen terug op het verloop van de conferentie en blikte hij vooruit op het vervolg van de Koers. Hij maakte duidelijk dat het echte veranderen nog moet beginnen. "We willen daar vanuit dezelfde visie mee omgaan als tot dusver. Dat betekent dat het veranderen niet alleen vanuit het ministerie gestalte zal krijgen. Alle partijen in het primair onderwijs zullen ermee aan de slag moeten". Ook gaf hij aan dat de uitwerking en implementatie

van de Koers natuurlijk nu niet meer kan zonder voortzetting van de dialoog met de praktijk. Een eerste aanzet hiertoe is de zogeheten 'meeleesgroep', waarvoor de aanwezigen zich konden aanmelden. Voor een aantal aanwezigen had Kerstens nog een aardig cadeautje in petto. Scholen die hadden deelgenomen aan de Koersgesprekken in december konden tijdens die gesprekken een kanskaart winnen. Met die kanskaart konden ze een projectaanvraag indienen voor projecten gericht op versterking van de onderwijskwaliteit of versteviging van de relatie met de buurt van de school. Voor de drie beste projecten was er een symbolische cheque.

Winnaar van de kanskaartenwedstrijd was basisschool [De Buut](#) in Nijmegen, die op een originele en educatieve manier leerlingen uit groep 2 betrokken had bij de vormgeving van de omgeving van de school. Op aangeven van de leerlingen gaat de school op het schoolplein een boomhut bouwen.

Een compleet verslag van de bijeenkomst is binnenkort te vinden op www.minocw.nl/koerspo.

[Naar boven](#)

De koers en hoe het verder gaat

De opbrengsten vertalen naar concrete beleidsmaatregelen, dat is wat er met de verzamelde inbreng van alle gesprekken momenteel gebeurt. In april stuurt de minister de opbrengsten uit het traject Koers primair onderwijs naar de Tweede Kamer. Hierin gaat ze vooral in op wat er uit de Koersgesprekken is gekomen. Ongeveer 35 Koersdeelnemers lezen mee en geven advies. In juni volgt het Koersdocument, waarin ze haar beleidsvisie verwoordt op de toekomst van het primair onderwijs. Deze visie wordt besproken met de TK. Zo wordt vastgesteld welke concrete maatregelen als beleid worden ingevoerd. De interactieve werkwijze van het ministerie wordt voortgezet. Dat betekent dat in de toekomst vaker de directe dialoog gezocht zal worden met de direct betrokkenen bijvoorbeeld over de verdere uitwerking van diverse onderdelen van Koers. Wilt u op de hoogte blijven van het vervolg van de Koers? Neem dan regelmatig een kijkje op www.minocw.nl/koerspo.

[Naar boven](#)

Uw mening telt

Bent u niet bij de Koersgesprekken geweest, maar heeft u nog een hartenkreet of wilt u toch graag uw mening geven? Geef dan uw reactie op de stellingen op www.minocw.nl/koerspo. Of stuur uw hartenkreet over de Koers primair onderwijs naar koerspo@minocw.nl.

Koers Primair Onderwijs

De Koers Primair Onderwijs bestaat uit de volgende onderdelen:

- vier **Koersgesprekken**, met als doel relevante onderwerpen te benoemen en hierover een eerste discussie te voeren. Deze gesprekken zijn in december 2003 gevoerd met:
  - het netwerk rond de school (zoals gemeenten, schoolbegeleidingsdiensten en andere organisaties);
  - bestuurders en schoolleiders;
  - ouders;
  - leerkrachten.
- vier **verdiepingsgesprekken**, waarin verder is gepraat over een aantal thema's die tijdens de eerste reeks gesprekken zijn geselecteerd. Deze gesprekken - de zogeheten Koersateliers - liepen van eind januari tot half februari. In deze nieuwsbrief vindt u het verslag van het laatste Koersatelier
- een **leerlingenwedstrijd**, waarbij leerlingen van groep 3 tot en met 6 een tekening mochten maken over de toekomst van de

school. Leerlingen van groep 7 en 8 konden hierover hun ideeën - in de vorm van een brief aan de minister - op papier zetten. De beste inzendingen werden genomineerd; deze leerlingen hebben de leerlingenconferentie bijgewoond, die op 4 februari plaatsvond.

- een op 4 maart te houden [Koersconferentie](#) 'Bouwstenen voor de Koers', waar de opbrengsten uit de Koersgesprekken zijn gepresenteerd. In april stuurt de minister het opbrengstendocument naar de Tweede Kamer. Later in het voorjaar zal ze de inhoud van de Koers met de Tweede Kamer bespreken.

[Naar boven](#)

Colofon:

Koersbericht is een digitale nieuwsbrief van het Ministerie van OCW en verschijnt in het kader van de Koers Primair Onderwijs.

Redactie

Publicis Van Sluis Consultants, Den Haag

Reacties

Vragen of reacties kunt u sturen naar koerspo@minocw.nl

Koersberichten zijn ook te vinden op www.minocw.nl/koerspo.

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u heeft aangegeven op de hoogte te willen blijven van de Koers Primair Onderwijs, deelgenomen heeft aan de gesprekken of een relatie bent van het Ministerie van OCW. Wilt u zich aan- of afmelden voor het Koersbericht? Stuur dan een e-mail naar koerspo@minocw.nl.

O N D E R
O C W
L T U U R
N E T W O R
S C H A P